

Actieve raadsinformatie

Registratienummer 2022-66

Datum: 06-07-2022
Van collegelid: J.W. Wiggers
Aan: Raads- en commissieleden
Onderwerp: Toekomst Streekarchief Epe, Hattem, Heerde

Inleiding

Vanaf 2019 zijn medewerkers binnen het vakgebied Documentaire Informatievoorziening en archiefbeheer (DIV) aan de slag gegaan met vraagstukken over het goed toegankelijk maken en houden van digitale informatie. In 2020 is een advies uitgebracht over de verschillende scenario's die voor het streekarchief opties biedt om de digitale informatie goed te kunnen borgen, toegankelijk te houden en te bewaren voor de toekomst.

Binnen de organisatie zijn verschillende ontwikkelingen gaande, die het noodzakelijk maken om breder te kijken dan alleen het aansluiten of oprichten van een e-depot. Er worden steeds meer (wettelijke) eisen gesteld aan het informatiebeheer en het e-depot is daar een onderdeel van. Het huidige streekarchief kan met de huidige capaciteit niet voldoen aan de wettelijke taken die gevraagd worden aan een Streekarchief. Deze taken gaan namelijk verder dan het beheren en beschikbaar stellen van de archieven, het vraagt veel meer.

Het projectteam Streekarchief heeft in samenwerking met andere afdelingen en de Archiefcommissie een nieuwe visie opgesteld voor de toekomst van het Streekarchief. Deze visie is gezamenlijk ontwikkeld door Epe, Hattem en Heerde.

Kernboodschap

Voorheen werd gesproken over het archief, een ruimte waarin de papieren dossiers werden opgeslagen. Nu wordt de definitie informatiebeheer gebruikt, omdat het zowel om fysieke als digitale informatie gaat die in verschillende systemen is opgeslagen (netwerkschijven, mailboxen, telefoon, zaaksysteem e.d.)

De gemeenten Epe, Hattem en Heerde hebben destijds gekozen voor samenwerking, zodat er gezamenlijk een Streekarchief werd gevormd, gelokaliseerd in Epe. Het beheer en toezicht op de archieven cq informatiebeheer wordt uitgevoerd door de streekarchivaris, die verantwoordelijk is voor het archiefbeheer van de drie aangesloten gemeenten.

Cultuurhistorie

Het archief vervult een belangrijke rol in het bewaren van de cultuurhistorische informatie van de aangesloten gemeenten. Het gaat hierbij onder andere om:

- Historie van monumentale gebouwen
- Historie van bijzondere personen
- Historie van verenigingen, genootschappen etc
- Historie van landschapsontwikkelingen
- Historie van monumenten
- Genealogische gegevens
- Historie van de gemeente

- Bijzondere gebeurtenissen

Kortom: wat is er gebeurd binnen onze gemeente?

Werkzaamheden

Het Streekarchief en daarmee de streekarchivaris heeft een aantal specifieke taken:

- Wettelijk
 - Duurzaam beheer van archieven.
 - Toegankelijk maken van archieven, scannen, restauratie, begeleiding van vrijwilligers.
 - Beschikbaar stellen van informatie aan burgers en medewerkers van de gemeenten.
 - Toezicht en advies op het beheer van de niet overgebrachte archieven.
- Niet-wettelijk (maar wel voorgeschreven in de instructie van de archivaris)
 - Educatie om het gebruik van de archieven te stimuleren.
 - Actieve acquisitie particuliere archieven.

Aansluiten SNWV

Vanaf 2019 is gestart met het onderzoeken van de mogelijkheden voor een e-depot met verschillende scenario's. De advies was aan te sluiten bij een bestaand e-depot en deze niet zelf te ontwikkelen. Het Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe (SNWV) voldoet het meest aan de eisen die hiervoor worden gesteld.

Met het SNWV wordt overlegd op welke wijze het EHH en het SNWV bij elkaar kunnen aansluiten en wat dat voor de betrokken gemeenten betekent. Het adviesrapport (zie bijlage) gaat uit van de voorwaarden voor aansluiting in de huidige situatie. Het SNWV is bezig met een herziening op organisatie, wat een andere dienstverlening en kostenverdeling oplevert.

Inmiddels zijn de contacten tussen het SNWV en het EHH opgestart om tot een goede samenwerking te komen, waarbij de (aansluit)kosten en dienstverlening een onderwerp van gesprek zijn. Na de zomer vindt hiervoor een conferentie plaats met de betrokken portefeuillehouders, streekarchivaris en DIV-adviseurs.

Instandhouden huidig Streekarchief

In samenwerking met Hattem en Epe is in 2007 het Streekarchief in gebruik genomen, met een ruimte voor de dienstverlening, maar belangrijker nog een goede voorziening om de archieven conform de eisen langdurig te bewaren.

Het doel is om deze archiefbewaarplaats in stand te houden als opslag van de archieven. Primair voor te bewaren archieven en secundair als opslagruimte voor archieven die niet op de huidige locaties kunnen worden bewaard door de gemeenten. Ook nu al wordt niet gebruikte ruimte verhuurd aan externe partijen.

De dienstverlening vanuit het Streekarchief blijft in stand, dat wordt wel op een andere manier uitgevoerd. Het aantal fysieke bezoekers is de afgelopen jaren afgenomen, mede doordat steeds meer documenten digitaal beschikbaar zijn of worden gesteld door 'scanning on demand'. Hierdoor kan de dienstverlening op afstand worden uitgevoerd en kan maatwerk worden toegepast als inzage in een fysiek document wordt gewenst. Door aansluiting bij het SNWV is de dienstverlening gegarandeerd vanwege de toereikende capaciteit.

Samenwerken binnen provincie

De provincie wil dat gemeenten meer gaan samenwerken. De samenwerking tussen het EHH en het SNWV geeft hier een goede invulling aan binnen Noordwest Veluwe. De historie van de aangesloten gemeenten binnen de provincie wordt samengevoegd naar één organisatie dat zich richt op het instandhouden van de aanwezige fysieke en nog over te brengen digitale archieven, zich richt op het beheer van de cultuurhistorie van de aangesloten gemeenten en actief is op het verwerven van nieuwe archieven. De dienstverlening wordt geborgd en gegarandeerd.

Wettelijke verplichtingen

De Archiefwet vereist dat de gemeente haar informatiebeheer op orde houdt, toegankelijk maakt en duurzaam beheerd en bewaard. De streekarchivaris behoort hier toezicht op te houden. Eén van de eisen in de nieuwe Archiefwet (2022/2023) is de verkorting van de overbrengingstermijn van 20 naar 10 jaar.

De gemeente is binnen H2O-verband bezig om haar informatiehuishouding op orde te brengen en inzichtelijk te maken waar welke informatie wordt opgeslagen. Een onderdeel daarvan is het aansluiten bij een e-depot, zodat de digitale informatie kan worden bewaard voor de toekomst.

Daarnaast vereist de Wet Open Overheid (WOO) dat informatie duurzaam toegankelijk is. Dit betreft informatie op het gebied van beleid, regelingen, samenwerkingsverbanden, beschikkingen, vergunningen en dergelijke. Dit vereist dat de informatie die in de gemeente wordt ontwikkeld op een goede manier toegankelijk moet worden gemaakt en beheerd.

Ontwikkelingen informatiebeheer

De gemeente werkt samen in H2O-verband en met het Streekarchief voor het op orde brengen van de informatiehuishouding. Hiervoor zijn de afgelopen jaren diverse stappen genomen, waarbij de aanschaf van het nieuwe zaakstelsel een belangrijk onderdeel is. Voor dit alles wordt in kaart gebracht in welke systemen (archiefwaaardige) informatie bevatten en welke koppelingen noodzakelijk zijn met het zaakstelsel of het e-depot voor het (permanent) bewaren van informatie. Andere voorbeelden zijn het invoeren van een kwaliteitssysteem (KIDO), invoeren van recordmanagement, mogelijk maken bewaren social media berichten, fysieke archieven digitaliseren, bewaren digitale bestanden ongeacht herkomst en dergelijke.

Op termijn kan het e-depot worden gebruikt om informatie dat langer moet worden bewaard toegankelijk te houden, waardoor de gemeente verouderde of vervangen systemen kan uitfasen. De gemeente kan dan versneld overbrengen of uitplaatsen, zonder dat zij hoeft te investeren in het dubbel migreren van informatie (oud -> nieuw -> e-depot), waardoor informatie verloren kan gaan.

Kosten

Voor de overgang van archiefbeheer naar informatiebeheer is € 50.000,- geraamd (1,5 jaar) voor verder onderzoek, ontwikkeling en het projectmanagement. De kosten voor aansluiting en de overgang van archiefbeheer naar informatiebeheer moet verder in beeld worden gebracht. De kosten voor aansluiting en dienstverlening, zoals genoemd in het advies, zijn indicatief.

Bijlagen:

1. Advies toekomst Streekarchief Epe, Hattem, Heerde